

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 april 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de begeleiding en de uitvoering van de randvoorwaarden van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de afbakening van stedelijke gebieden in relatie tot het gemeentelijk structuurplan

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de informatiecampagne rond zonevreemde gebouwen

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het grondbeleid

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud, en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 19 april 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jef Van Looy

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de begeleiding en de uitvoering van de randvoorwaarden van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de begeleiding en de uitvoering van de randvoorwaarden van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, een aantal jaren geleden heeft het Vlaams Parlement bijzondere aandacht gevraagd voor de problematiek van de randvoorwaarden zoals die toen werden geformuleerd in het kader van de Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De toenmalige meerderheid heeft toen een voorstel van resolutie ingediend, dat uiteindelijk werd gesteund door vrijwel het voltallige parlement, over de begeleiding van dit RSV. In die resolutie werden concrete voorstellen geformuleerd om een aantal van die begeleidende maatregelen te onderzoeken en eventueel uit te werken.

Er werd gevraagd dat met alle betrokken ministers zou worden nagegaan of de criteria van het Vlaams Gemeentefonds voldoende afgestemd waren op de principes van het RSV, vooral rekening houdend met de kleine gemeenten, die voornamelijk in het buitengebied gelegen waren. Men vroeg concrete voorstellen te ontwikkelen om het instrument van het kadastraal inkomen aan te wenden als een

randvoorwaarde voor het realiseren van het RSV. Na Lambermont gaan we daar misschien wat meer vat op krijgen dan nu. Verder vroeg men na te gaan welke parafiscale en fiscale middelen kunnen worden aangewend om binnen de Vlaamse bevoegdheden het maatschappelijk draagvlak van het RSV te vergroten.

Deze randvoorwaarden werden dus gevraagd door het parlement, naast de randvoorwaarden die reeds in het RSV waren bepaald. Ondertussen worden de principes van het RSV stukje bij beetje uitgevoerd, maar ook en vooral uitgevoerd in uitvoeringsplannen. Men kan dan wel een structuurplan hebben, maar wat de concrete bestemming betreft en qua rechtszekerheid zijn uitvoeringsplannen de beste garantie. Toch zorgt het ontbreken van een aantal rand- en begeleidende maatregelen ervoor dat deze implementatie langzaam verloopt, en in sommige gevallen zelfs bijzonder moeilijk. Ik verwijs naar het eindverslag van de commissie voor de evaluatie van de milieuwetgeving. Daarin stelde men dat de afstandregels in het Vlarem nauwelijks onderbouwd zijn.

Een van de rode draden van het RSV is de verwevenheid van functies : dat is een zeer belangrijke uitgangspositie, ook in het kader van het vrijwaren van de open ruimte. Daarbij vormen de afstandregels in feite een probleem. Mijnheer de minister, misschien kan een en ander straks aan bod komen, bij mijn vraag over de infocampagne inzake zonevreemd wonen.

De jongste tijd ga ik over ruimtelijke ordening praten voor een breed publiek, dus niet alleen voor afdelingen van onze partij, maar ook voor andere sociaal-economische organisaties. Een van de grote bekommernissen van de mensen die ik volledig deel, is het verkrijgen van rechtszekerheid bij het opnemen van die zonevreemde woningen in het kader van structuurplanning. Men kan naar woongebied evolueren, of men kan woonkorrels maken,

Decaluwe

maar de toepassing van de afstandsregels is natuurlijk een andere zaak. Het veelvuldige omzetten van die zonevrije woningen in woongebied kan voor problemen zorgen. De heer Matthijs heeft dit reeds herhaaldelijk aangekaart. De evaluatie van de voor de verwevenheid cruciale afstandsregels was een essentieel element bij de begeleidende voorwaarden van het RSV. Vandaag blijkt dit echter nog steeds een erg belangrijk probleem te zijn.

Mijnheer de minister, kunt u me een overzicht geven van de randvoorwaarden die reeds in uitvoering zijn? Wat is de stand van zaken qua aanpak, vooral voor de voorwaarden die in het RSV zijn bepaald? Ik weet dat uw voorganger een aantal studies heeft laten uitvoeren ten gevolge van vragen vanwege het parlement. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van dit op 17 november 1997 vrijwel unaniem door het parlement goedgekeurde voorstel van resolutie? Hoe kan men, vooral met betrekking tot Vlarem en de afstandsregels, de praktische problemen bij gewestplanwijzigingen oplossen, zolang die afstandsregels niet zijn bijgestuurd? In welke mate wordt hier reeds aan gewerkt?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten uitvoerig te antwoorden op deze vraag. Op 17 november 1997 werd inderdaad een voorstel van resolutie van twee zeer gerespecteerde parlementsleden goedgekeurd door dit parlement. De resolutie had betrekking op de randvoorwaarden van het RSV. Eerst geef ik een stand van zaken met betrekking tot het operationeel maken van dit RSV, en dan een aantal bedenkingen.

Ten eerste is er het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak. Vanaf het in werking treden van dit nieuwe RSV toetst de administratie hier vanzelfsprekend alle beslissingen aan. Deze toetsing wordt in principe ook vermeld in het betreffende besluit, of in de bijbehorende motiveeringsnota. Bij de op te starten gewestelijke uitvoeringsplannen – die vormen immers het nieuwe instrumentarium dat nu op gang moet worden gebracht, – wordt tevens een toelichtingsnota of memorie van toelichting gevoegd waarin het voorstel wordt verantwoord in het kader van het RSV. Een van die nieuwe gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen betreft het stedelijk afbakeningsgebied Aalst. Dat is bijna klaar. Van zodra dit klaar is zou het misschien nuttig zijn dat we het eens bekij-

ken en bespreken. Dat wordt immers het nieuwe stramien waarmee we dit soort uitvoeringsplannen opstellen.

Daarnaast worden in het kader van de vorming en de communicatie diverse producten opgemaakt. De geschreven pers en de overige media ondersteunen de verspreiding en het bekendmaken van deze producten. Naast de geschreven documenten is er ook de video, in een Nederlandstalige, een Franstalige en een Engelstalige versie, over het RSV. Er is ook een educatief pakket voor het secundair en het hoger onderwijs en het vormingswerk, met de titel 'Omgaan met ruimte'. Ook is opnieuw een algemene brochure over de ruimtelijke ordening in Vlaanderen met de titel 'Visie en praktijk – krachtlijnen voor de ruimtelijke ordening in Vlaanderen' op grote oplage verspreid. De handige brochure over de decreten inzake ruimtelijke ordening is inmiddels reeds aan een herdruk toe. Die wordt dus ook vrij wijd verspreid en gebruikt. De brochure voor de gemeenten over het omgaan met zonevrije woningen is in druk. Een uitstekend voorbeeldboek over de manier waarop men bijvoorbeeld moet voorzien in verdichtingsprojecten inzake wonen in Vlaanderen is thans in opmaak. De uitgave ervan wordt voorzien in het najaar. Er is dus sprake van bestaande en geactualiseerde projecten, van nieuwe projecten, en van projecten die we in het najaar ter beschikking zullen stellen.

Wat handleidingen betreft zijn onder meer in het kader van de uitvoering van de afbakeningsprocessen voor stedelijke gebieden procesnota's opgemaakt waarin doel en aanpak staan beschreven. Dit is ook gebeurd in functie van de afbakening van de gebieden van de agrarische en natuurlijke structuur en de landschappelijke elementen, en voor de afbakening van de zeehavens. Binnen het departement LIN is een begeleidingsgroep opgericht voor de strategische plannen en de afbakening van de zeehavens. Die zal werken op basis van procesnota's waarin wordt geïnformeerd over de voortgang en de methodiek inzake deze afbakening. Inzake de aanpak van de opwaardering en herinrichting van hoofd- en primaire wegen organiseren de AWV en de Arohm in samenwerking met de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde een studiedag over het ruimtelijk streefbeeld voor een weg met een bovenlokale en regionale verbindingsfunctie. Op deze wijze vindt een uitwisseling plaats van kennis en methodieken tussen de betrokken administraties en de lokale besturen en kunnen de opties van het RSV worden geïmplementeerd. Op een aantal van die domeinen hebben we een coördinerende functie : inzake milieu, landbouw en

Van Mechelen

ruimtelijke ordening. We proberen om samen met de respectieve departementen geëigende handleidingen te maken om deze afbakeningsprocessen te ondersteunen.

Ik wil het ook hebben over het creëren van structurele vormen van samenwerking en onderlinge ondersteuning. Het structureel overleg bij de uitwerking van gemeentelijke en provinciale structuurplannen zoals dit is opgenomen in de omzendbrief terzake kent een positieve respons en zorgt voor een groter vertrouwen tussen de diverse bestuursniveaus. De muren die er toch wel bestonden zijn stilaan aan het verdwijnen. Planologische ambtenaren spelen daar een heel belangrijke rol in. Nu vervullen ze nog een administratieve functie, naar aanleiding van het beoordelen van plannen- en vergunningenregisters, en van de hele problematiek van het vervallen verklaren van BPA's. De communicatie komt echter echt op gang en beantwoordt aan de verwachting. Ook de vele recent gestarte uitvoeringsgerichte projecten werken op basis van overleg en samenwerking. Ik denk hierbij aan afbakeningsprocessen, aan infrastructuurprojecten, aan het traject van de tweede spoorontsluiting voor de Antwerpse haven enzovoort.

Een andere ambitie is het voeren van een aangepast en effectief grond- en pandenbeleid. Daar komen we straks op terug, naar aanleiding van de vraag van de heer Laurys. De bestaande maatregelen inzake grond- en pandenbeleid worden beter bekend bij de besturen en leiden tot meer en beter onderbouwde dossiers. De brochure waarin alle maatregelen op een rijtje worden gezet is inmiddels volledig verspreid en is dus aan een herdruk toe. Eveneens zijn in het decreet houdende de ruimtelijke ordening bijkomende maatregelen voor het grondbeleid opgenomen. Dat is de decreetswijziging die we hebben doorgevoerd in april 2000. Ik neem aan dat dit op korte termijn bijkomende operationele instrumenten mogelijk zal maken.

Verder worden de ruimtelijke-ordeningsadministraties in de diverse bestuursniveaus versterkt en de andere overheidssectoren ondersteund die een verantwoordelijkheid dragen voor de doorwerking. De talrijke recente vacatures bij de diverse overheden tonen zeer reëel aan dat de uitbouw van de ruimtelijke-ordeningsadministraties vooral op gemeentelijk en provinciaal niveau volop aan de gang is.

Ik had gisteren een gesprek met een aantal bestendig afgevaardigden die bevoegd zijn voor ruimtelij-

ke ordening, om na te gaan hoe ver zij staan op provinciaal vlak en welke maatregelen ze nemen. Het is de bedoeling de vijf bestendig afgevaardigden uit te nodigen voor een gesprek. Inmiddels heb ik met drie van hen gepraat. De afgevaardigde van Vlaams-Brabant zei me dat men ook op provinciaal niveau bezig is met het oprichten van een planologische cel. Daar is dus sprake van beweging.

In functie van de vorming van de gemeentelijke ambtenaren die nog niet beschikken over het vereiste diploma staat in opdracht van Arohm een kortetermijnopleiding op stapel. Het maken van dit besluit heeft heel wat voeten in de aarde gehad, daar hierbij ook de universiteiten, de hogescholen en de verenigingen van steden en gemeenten en die van de provincies werden betrokken. Het besluit is inmiddels bekrachtigd. De kortetermijnopleiding staat in de steigers. Die zal twaalf maanden duren en beginnen op het einde van deze maand.

Binnen de Arohm lopen vandaag interne vormingsprogramma's, onder meer inzake de gemeentelijke structuurplanning, over de werking van de gewestelijke planologische en stedenbouwkundige ambtenaren en de projectwerking inzake mobiliteitsgerelateerde dossiers, zoals onder meer adviezen en vergunningen voor infrastructuurprojecten. Dat zijn dus interne vormingsprogramma's die worden georganiseerd.

In samenwerking met de Arohm verzorgen ook de VVSG en de VRP, de Vlaamse Vereniging voor Ruimtelijke Planologen, een vormingscyclus over inhoudelijke aspecten van het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Deze vormingscyclus, gericht op gemeentelijke ambtenaren en mandatarissen en studie bureaus, loopt in het najaar van 2001. Ook op het vlak van vorming en opleiding zijn de besluiten dus genomen, de programma's aangemaakt en de cursussen opgesteld. Bij een aantal gemeentebesturen zijn dossiers opgevraagd als casestudy's. Er werd dus goed aan gewerkt in samenspraak met onderwijs.

Dan zal ik het nu hebben over het geïntegreerd benaderen van de ruimtelijke, de economische, de milieu-, de mobiliteits- en de sociaal-culturele aspecten van maatschappelijke activiteiten met een ruimtelijke impact. Naast een verhoogde samenwerking voor concrete projecten tussen de verschillende administraties en besturen wordt door Arohm bij de start van ieder proces thans een verklarende nota opgemaakt die de relatie verduidelijkt tussen de in te zetten instrumenten van de verschillende beleidsdomeinen. Ik bedoel bijvoor-

Van Mechelen

beeld tussen een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de andere gemeentelijke planningsdocumenten zoals het mobiliteitsplan en de woningbehoeftestudie.

Gisterenavond heb ik ook nog een vergadering gehad met de Vlaamse bouwmeester, om ook met hem een aantal afspraken te maken. Er moet afgesproken worden wie welke rol speelt, hoe we bepaalde processen sturen en hoe we uiteindelijk proactief gaan werken in plaats van retroactief een soort controlerende functie te hebben. Ik denk dat daar juist de toekomst ligt van de nieuwe administratie Ruimtelijke Ordening. Door het accent te verschuiven van het vergunningenbeleid naar het planningsniveau en de planologische aanpak en het voorbereiden van deze processen, moet de kwaliteitsverhoging van ons ruimtelijke ordeningsbeleid zich daar situeren. Dat vertaalt zich dan natuurlijk in tal van processen : economische processen, mobiliteitsprocessen, aanleg van wegen en structuur.

Dan volgt nu een puntje over het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen en -instrumenten. Bij de opmaak van de lopende gewestplanwijzigingen volgens het nieuwe instrumentarium van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen vertrekken wij vandaag zo veel mogelijk van het principe van een gelijktijdige en gelijkwaardige benadering van de ruimtebehoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten. Daar zal een uitzondering op worden gemaakt, want we hebben in het kader van het regeerakkoord beslist om de VEN-gebieden versneld af te bakenen. Daarbij kunnen we niet wachten op al die afbakeningsprocessen die vandaag lopen en waar ik straks nog op terugkom.

Dan wil ik het nu hebben over het vernieuwen van het wetgevend en decretaal kader. Met de goedkeuring van het decreet ruimtelijke ordening is de totale vernieuwing van het decretaal kader inzake de ruimtelijke ordening een feit. Een eerste reeks aanpassingen hebben we in april van vorig jaar doorgevoerd. We stellen vast dat een aantal nieuwe technische aanpassingen en bijkomende uitvoeringsbesluiten en regelgevingen nodig zullen zijn. Die worden vandaag voorbereid.

Met betrekking tot het uitvoeren en implementeren van beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek inzake het ruimtelijke-ordeningsbeleid kan ik zeggen dat vandaag verschillende studies inzake beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek zijn uitgevoerd of nog lopen in opdracht van de Arohm. Belangrijke lopende onderzoeken zijn onder meer de

onderzoeken naar de ruimtelijk economische aspecten van de transport-, distributie- en logistieke sector en die van de sector van kantoren en kantoorachtigen. Dat zijn trouwens twee onderzoeken die niet van een leien dakje lopen. Ook belangrijk zijn de inventarisatiestudie naar de realisatiegraad in woonuitbreidingsgebieden en het onderzoek naar voorbeeldprojecten inzake woonverdichting in Vlaanderen. Dat laatste onderzoek voer ik samen met minister Sauwens en zou moeten leiden tot een nieuwe aanpak. Als we zeggen dat we meer in de stedelijke kernen moeten bouwen, spreekt het voor zich dat we ook andere normen moeten toepassen om de verdichting te realiseren.

Mijnheer Decaluwe, uw tweede vraag had betrekking op een overzicht van de uitvoering van de begeleidende maatregelen. Ik zal even kort zeggen wat er is. Wat het eerste punt van de resolutie betreft is de voorbereiding gestart voor de uitvoering van de voorwaarden en maatregelen die zijn aangegeven in het RSV. Het gaat hier over de fameuze tien bladzijden 517 tot 527. Een beknopte stand van zaken heb ik reeds gegeven in het eerste deel van mijn antwoord.

Voor het tweede punt is de administratie Binnelandse Aangelegenheden op de eerste plaats verantwoordelijk. Inzake ruimtelijke ordening is op de begroting 2001 een voorstel van circa 270 miljoen frank ingeschreven voor de subsidiëring van de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen, gemeentelijke plannen van aanleg en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ook is in een bijzonder pakket in subsidies voorzien voor de opleiding van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren ten bedrage van circa 95 miljoen frank. Er is ook in een subsidie voorzien voor de opmaak van het eerste vergunningen- en plannenregister. Dat zullen we verschillende jaren moeten hernemen, en dit jaar werd hiervoor in 64 miljoen frank voorzien. We schuiven met andere woorden wel degelijk opdrachten door aan de gemeenten, maar daar wordt ook financieel iets tegenover gesteld.

Wat het derde punt betreft is er nog geen concreet voorstel ontwikkeld om het kadastraal inkomen aan te wenden als randvoorwaarde voor de realisatie van het RSV. Het is natuurlijk belangrijk dat we dat nagaan nu de goedkeuring van het Lambertakkoord in zicht komt. In de Vlaamse regering is afgesproken dat we eigenlijk alle financiële knowhow opnieuw zullen bekijken. Daarvoor werd een werkgroep opgericht onder leiding van de minister-president, die tevens minister van Financiën

Van Mechelen

is, en die de coördinatie van het beleid doet omdat daarin verschillende ministers een rol spelen.

Wat het vierde punt betreft kan ik opnieuw verwijzen naar de financiële stimuli die genomen zijn en waarvan ook de uitvoeringsbesluiten zijn getroffen.

Wat het vijfde punt betreft kan ik alleen maar stipuleren dat het decreet ruimtelijke ordening operationeel is gemaakt. Dat is dus in orde.

Mijnheer Decaluwe, uw derde vraag was een bijzonder belangrijke vraag, waarop ik al een eerste keer probeerde te antwoorden naar aanleiding van een vraag van de heer Matthijs met betrekking tot die afstandsregels. Het probleem is dat we nood hebben aan een vrij gedetailleerde operationele set van samenhangende ruimtelijke criteria en richtlijnen inzake verweving van activiteiten. Hiervoor zijn een aantal inspanningen gebeurd, er is een studie uitgevoerd die nog door mijn voorganger werd gestart. Het gaat om een studie met betrekking tot de verweving van economische activiteiten in het woongebied. Die studie, waarvan het eindrapport vorig jaar in mei werd ingeleverd, is een eerste houvast om die problematiek van verweving te bekijken en een set te maken. Ik moet echter eerlijk toegeven dat uit die studie nog onvoldoende instrumenten werden ontwikkeld. Het is de bedoeling dat we een bijkomend onderzoek laten uitvoeren om dit nog te verfijnen en echt te beschikken over een daadkrachtig instrument.

Met betrekking tot de zeer concrete vraag over de afstandsregels zou ik willen verwijzen naar het antwoord dat ik reeds gegeven heb. Ik zou ook willen verwijzen naar twee rapporten die in opdracht van de minister van Leefmilieu zijn gemaakt door de Commissie Evaluatie Milieu- en Uitvoeringsreglementering, de fameuze CEM, waarvan in juni 1998 een eindverslag is gemaakt over de verbod- en afstandsregels in Vlarem. Het is de bedoeling dat ik met de minister van Leefmilieu naga wie wat aanpast in welke wetgeving. Op dit ogenblik kijk ik daarvoor eerder in de richting van minister Dua, omdat wij wat maatregelen en besluiten betreft zowat aan het verdrinken zijn.

Ik denk dat er met betrekking tot de resolutie heel veel in uitvoering is, en dat we nu toch wel op kruissnelheid zitten.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik dank de minister voor het omstandige antwoord. Over die afstandregels wou ik toch nog iets opmerken. Ik begrijp natuurlijk wel dat de bal in het kamp van minister Dua ligt. Dit punt is echter van belang omdat de meeste gemeentebesturen volop bezig zijn met het opstellen van een structuurplan. De afstandsregels vormen een cruciaal element van de ruimtelijke visie. Het is van belang te weten of de regels zullen worden aangepast. Zullen ze strenger of soepeler worden ? Kennis hierover kan een heel ander licht werpen op de visie over het structuurplan. Het is dus belangrijk dat de regering zo snel mogelijk een beslissing neemt opdat de gemeentebesturen spoedig over de nodige informatie kunnen beschikken en hun plannen kunnen aanpassen. De bepalingen over de afstandsregels moeten zo snel mogelijk worden gepubliceerd in het Staatsblad en dus kracht van wet krijgen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, ik deel uw bezorgdheid. We hebben tijdens een vorige commissievergadering heel lang gepraat over het eindverslag van de CEM. De implementatie ervan in de regelgeving is echt noodzakelijk. Ik zal met minister Dua overleggen over wie wat kan doen, maar de conclusies van de CEM spreken in feite voor zich en bieden veel oplossingen aan.

U herinnert zich wellicht de hevige discussies die werden gevoerd tijdens de bespreking en totstandkoming van het natuurdecreet tijdens de vorige legislatuur. In 1997 werd lang gediscussieerd over de kip en het ei. De heer Lachaert diende heel wat amendementen in omdat hij wilde dat het natuurdecreet zou worden afgestemd op het decreet over ruimtelijke ordening. Voormalig minister Kelchermans zei toen dat het omgekeerde zou worden gedaan en dat het nieuwe decreet ruimtelijke ordening zou worden afgestemd op het natuurdecreet, maar dat is nooit gebeurd. Daarom werd nu een werkgroep opgericht die zal onderzoeken welke bepalingen in de decreten best worden aangepast. We merken bijvoorbeeld dat twee compleet verschillende procedures moeten worden gevolgd voor de termijnen voor een openbaar onderzoek, en dat kan natuurlijk niet.

We willen ook de afbakening van de VEN-gebieden versneld doorvoeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de afbakening van stedelijke gebieden in relatie tot het gemeentelijk structuurplan

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de afbakening van stedelijke gebieden in relatie tot het gemeentelijk structuurplan.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een half jaar geleden heb ik u reeds een vraag gesteld over de afbakening van de stedelijke gebieden in het algemeen en over de afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk in het bijzonder. Het afbakingsproces van het gebied Kortrijk werd gestart in maart 1998. Het was de bedoeling het proces af te ronden na 14 maanden, of dus in mei 1999.

In oktober 2000 hebt u mij een enorm uitgebreid antwoord gegeven met een stand van zaken van heel wat gebieden waaronder Kortrijk, Aalst en Mechelen. Over die steden zei u toen : 'De koplopers lopen nu binnen, op de voet gevolgd door het tweede peloton'. Kortrijk was inderdaad een koploper. Ondertussen bevindt het stedelijk gebied zich wellicht in het tweede of derde peloton, want het is in geen geval reeds over de streep geraakt. Kortrijk zelf treft hiervoor geen schuld.

Bij het afbakenen van de stedelijke gebieden is verdeeldheid in adviezen heel goed mogelijk. Het gaat immers over meer dan een stad, want ook over aanpalende gemeenten. Iedereen geeft advies, ook de provincie. Het zou uitzonderlijk zijn als iedereen het tot in het kleinste detail met elkaar eens is. Uw voorganger heeft ooit gezegd dat hij pas een beslissing zou nemen als sprake was van unanimititeit. Unanimititeit is ondertussen utopisch gebleken. We kunnen evengoed wachten op Godot. In oktober 2000 stelde u heel duidelijk dat u uw verantwoordelijkheid als minister zou opnemen door na advies van uw administratie zelf de knoop door te hakken. Ik vind dat formidabel.

Ondertussen wachten talrijke gemeentebesturen op de concrete afbakening. Ik leg opnieuw het verband met de gemeentelijke structuurplannen, want niemand weet wat het resultaat zal zijn. Ondertussen werd aangevat met de structuurplannen, maar wordt iedereen opgejaagd door de problemen inza-

ke zonevreemde woningen en bedrijven. In bepaalde streken is zo goed als de helft van de gebouwen zonevreemd. Het is logisch dat de kat eerst uit de boom wordt gekeken. Zolang u geen beslissing neemt, zitten we in een straatje zonder einde.

In oktober 2000 was Kortrijk dus nog steeds een koploper. Ik heb vernomen dat de adviezen van de administratie al lang klaar zijn en dat het dossier zich op uw kabinet bevindt. Toch werd nog steeds geen concrete beslissing genomen over de afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk.

Een beslissing is ook van groot belang in het licht van het al dan niet aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Als een gebied in stedelijk gebied valt, is immers geen woonbehoeftestudie nodig. Dit element heeft ook veel te maken met de sterke stijging van de grondprijzen. Er zijn met andere woorden ook nefaste neveneffecten, want er kunnen geen nieuwe grondpercelen worden aangesneden omdat alle percelen zich in woonuitbreidingsgebieden bevinden. Ook de woningbehoeftestudies zitten vast. Het is een vicieuze cirkel.

Mijnheer de minister, ik heb drie concrete vragen. Ten eerste, kunt u mij vertellen wanneer de afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk definitief zal zijn afgerond ? Wanneer zult u uw ministeriële handtekening eronder plaatsen ? Welke stappen moeten nog worden gezet ? Ten tweede, in welke mate kunnen nieuwe gemeentebesturen het afbakingsproces opnieuw vertragen ? Ten derde, welke processen werden sinds oktober 2000, toen u als antwoord op een vraag van mij een uitgebreide stand van zaken hebt gegeven, opgestart en welke zijn reeds afgerond ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, u stelde drie vragen en dus geef ik u drie antwoorden. Op uw eerste vraag over het stedelijke gebied Kortrijk kan ik medelen dat de afbakening van de stedelijke gebieden gebeurt door middel van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Zoals u weet zijn dat volledig nieuwe instrumenten. We beginnen dus met een blanco blad. Ter voorbereiding van het uitvoeringsplan voor het stedelijk gebied Kortrijk werd een intensief planningsproces doorlopen dat heeft geleid tot een voorstel tot afbakening. Dat voorstel bestaat uit een afbakingslijn, ermee samenhangende actiepunten en een aantal geformuleerde engagementen.

Van Mechelen

Ondertussen beschik ik ook over adviezen van de gemeenteraden van de betrokken gemeenten. Dat zijn Deerlijk, Harelbeke, Kuurne, Kortrijk, Menen, Waregem, Wevelgem en Zwevegem. Ook het advies van de provincie is binnen. De adviezen zijn overwegend positief.

Onder meer de provincie stelt drie nadrukkelijke voorwaarden.

De formele goedkeuringsprocedure van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan omvat de volgende essentiële stappen. Eerst moet een plenaire vergadering worden georganiseerd, daarna is er een voorlopige vaststelling van het plan door de Vlaamse regering, daarna komt er een openbaar onderzoek en daarna volgt de definitieve vaststelling door de Vlaamse regering.

Voor het eerste afgewerkte dossier, dat van het stedelijk gebied Aalst, werd reeds een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan klaargemaakt. Deel 1 is dus af. Van zodra dat principieel is goedgekeurd door de Vlaamse regering, kan het in de commissie gebruikt worden als werkdocument bij een bespreking van de wijze waarop dit soort plannen in de toekomst moet worden ingediend. De werkwijze is immers niet meer vergelijkbaar met de klassieke gewestplanwijziging, waarvan de nota met het besluit van de Vlaamse regering hooguit tien bladzijden bedroeg, en gevolgd werd door een heleboel kaarten. Nu is er een minutieus overzicht, een commentaar, een nota over de uitvoering, enzovoort.

We zitten nog met een aantal fundamentele vragen over het planningsinstrumentarium en over de voorschriften in het bijzonder. Volgende maandag wordt daarover opnieuw vergaderd met de VRP, de vereniging van de planologen, omdat er twee uiteenlopende visies zijn. We zullen de knoop dus moeten doorhakken. Ofwel bouwen we ons instrumentarium ad hoc op aan de hand van de documenten die we klaarmaken, ofwel werken we andersom aan de hand van een listing. De VRP is veeleer voorstander van de eerste werkwijze, die toelaat dat het planningsinstrumentarium en de planningsvoorschriften meer pragmatisch opgebouwd worden. Na goedkeuring door de Vlaamse regering zal het advies van de Raad van State van uitzonderlijk belang zijn. We moeten immers weer van nul af beginnen.

Aalst is als eerste klaar. Uiterlijk begin mei kunnen we het licht definitief op groen zetten, zodat de procedure kan starten. Daarna volgt het stedelijk

gebied van Kortrijk, waar men nu mee bezig is. Het is de bedoeling om op dezelfde wijze een voorstel van gewestelijk uitvoeringsplan uit te werken.

Voor Kortrijk loopt overigens nog een gewestplanwijziging, die we nog hebben goedgekeurd voor 1 mei 2000. We moeten ons dus hoeden voor een chaos. Het beste is dat we eerst de herziening van het gewestplan Kortrijk afwerken. De vervaldagen daarvoor zijn nakend. Er is een uitstel van 30 dagen gevraagd om de Raad van State de kans te geven om ten gronde te adviseren. Na de bekrachtiging van die gewestplanwijziging kunnen we beginnen met een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor Kortrijk. De regio wordt dus bijzonder goed bediend.

Uw tweede vraag was of nieuwe gemeentebesturen opnieuw het afbakeningsproces kunnen vertragen. De oefening werd inderdaad gemaakt met de oude gemeentebesturen. Mijn antwoord is genuanceerd. Als het moet hak ik samen met de administratie Planologie de knopen door. De nieuwe gemeentebesturen hebben echter opnieuw inspraak bij de verdere besluitvorming, namelijk door hun advisering bij de plenaire vergaderingen en tijdens het openbaar onderzoek. Ze kunnen dus een belangrijke rol spelen. We moeten er echter op toezien zo veel mogelijk verder te werken met de gemaakte afspraken, zodat er geen nieuwe vertragingen dreigen.

Bovendien zijn zulke processen gebonden aan termijnen, die ingeschreven zijn in het decreet op de ruimtelijke ordening. Vertraging is dus niet het juiste woord. Als men echter volledig van mening zou veranderen over de inhoud, dan zouden er inderdaad problemen kunnen rijzen.

Van de afbakeningsprocessen die sinds oktober 2000 werden opgestart, kent u het lijstje. Bijkomend is in december 2000 de aanbestedingsprocedure afgerond van de afbakeningsprocessen van de regionale stedelijke gebieden Leuven en Oostende. Voor Leuven zal het proces nog voor de zomer beginnen. Kort daarna kan ook dat voor Oostende beginnen, maar ook daar loopt nog een gewestplanwijziging, zodat we moeten oppassen voor interferentie.

Voor de afbakeningsprocessen van de regionale stedelijke gebieden Roeselare en Brugge en het grootstedelijk gebied Antwerpen moet de aanbestedingsprocedure worden opgestart in het najaar van 2001, conform de timing die ik vorig jaar heb opgegeven. Als laatste, en ook als moeilijkste, zal het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel worden

Van Mechelen

aangepakt in het voorjaar van 2002. Er is dus een gigantische lijst van planningsprocessen begonnen. We zitten werkelijk aan het maximum van onze capaciteit.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik moet echter besluiten dat we na meer dan drie jaar nog nergens staan. Gezien de procedure bij de Raad van State, kan het nog een hele tijd duren vooraleer er te velde iets van een uitvoering te zien is. En we waren nog wel een van de koplopers.

God zij dank zijn er intussen nog twee of drie gewestplanwijzigingen geweest, anders zaten we in de streek met een enorm delocalisatieprobleem. Er is immers gewoonweg geen grond meer. Ook voor woningbouw is er in de hele stad Kortrijk in de rode zone niets meer te krijgen. We hebben de afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk dan ook dringend nodig, zodat we een aantal woonuitbreidingsgebieden volgens de procedure kunnen aansnijden. Op dit ogenblik kan dat niet.

Ik zal dus aan onze bevolking moeten antwoorden dat ze ten minste nog een jaar geduld moeten oefenen. Ik ben daar heel realistisch in : voor de zomer komt het er niet. De termijn van de gewestplanwijziging voor Kortrijk is verlengd. Voor we een beslissing hebben is het al zomer. Daarna springen we dadelijk naar september of oktober, bijkomende vertragingen nog niet meegerekend. Ik denk dus niet dat er dit jaar een principiële beslissing van de Vlaamse regering zal vallen over de afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk.

Er is echter nog een ander probleem. Eind volgend jaar zullen we het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen evalueren. Dat betekent dat we een ruimtelijke balans nodig hebben. Het motto van het RSV was 'open en stedelijk'. Tegen eind 2002 zal er echter, op één of twee na, geen enkel stedelijk gebied in Vlaanderen afgebakend zijn, en dat na vijf jaar RSV. Ik verwijt dat u persoonlijk niet, maar het is de realiteit.

Hoe zal er dan geëvalueerd worden ? We kunnen sommige dingen bijsturen. Voor een aantal zaken is dat nodig. Dat kan echter ook nog eens vertraging meebrengen. We dreigen opnieuw terecht te komen in een situatie zoals onder uw voorganger, die de bewuste ideologische keuze maakte een woonbehoeftestudie op te maken. Dat duurde zo

lang dat de ambtenaren en het kabinet van de minister de gegevens achterhaald achtten op het moment dat men aan een beslissing toe kwam. Dan moest er opnieuw begonnen worden. U zult daar niet op aansturen, maar intussen zitten we, na een procedureslag van drie jaar, nog steeds te wachten. Voor andere stedelijke gebieden zal het nog langer duren.

Ik begrijp wel dat er een probleem is van mankracht, en met de studiebureaus, maar de gewone burger oordeelt dat het onze fout is dat het zo ingewikkeld is. Ik geef hem daarin overschot van gelijk. Het motto van VU&ID was 'snel en efficiënt'. Dat is hier zeker niet in terug te vinden. Vijf maanden na mijn vraag van oktober staan we nog geen stap verder. U zegt nu dat nieuwe gemeentebesturen misschien nog nieuwe accentjes kunnen leggen. Dat is hun goed recht – ze kunnen weer hun dorpsvetes uitvechten -, maar ik huiver bij de gedachte aan nieuwe vertragingen. Binnen welke termijn zal de Raad van State een advies uitbrengen ? Voor de raad is het ook de eerste keer. Binnen welke termijn kan het stedelijk gebied Kortrijk dan afgebakend zijn ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wil toch mijn administratie verdedigen, want daar wordt een titanenwerk geleverd. Ik heb over het stedelijk afbakeningsplan van Aalst tot 's nachts vergaderd. Die ambtenaren zijn bij nacht en ontij beschikbaar om dit allemaal te doen. Zij staan al heel ver. Het begin, het ontwikkelen van een compleet nieuwe methodologie over het uitwerken van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, is het moeilijkst. We zijn van nul begonnen. Voor Aalst zijn alle excessen van de afbakeningsprocessen geïnventariseerd en geanalyseerd. Bij de volgende afbakeningsprocessen kunnen we versneld te werk gaan. U dwingt mij om toch een aantal zaken op te sommen omdat u vraagt wat er op het terrein gebeurt.

Aalst is klaar, het uitvoeringsplan komt voor de regering. Het einddocument van Kortrijk dateert van mei 2000 en moest dan geadviseerd worden door de provincieraad en de gemeenteraad. In de tweede helft van vorig jaar is dat bij ons terecht gekomen. Men voert dat nu uit. Een van de meest uitvoerige gewestplanwijzigingen is in april vorig jaar opgestart om te proberen nog aan een aantal diepe verzuchtingen van de regio Kortrijk inzake ziekenhuizen, bedrijventerreinen en groengebieden tegemoet te komen. De bedoeling was om dit ook voor Aalst te doen. Daar was een politiek conflict tussen twee gemeenteraden. We hebben gezegd dat als er geen consensus was, men moest wachten op het finale uitvoeringsplan. Aalst heeft daardoor ander-

Van Mechelen

half jaar verloren. Voor Kortrijk is het planningsproces aan de gang en het wordt afgewerkt voor de zomer.

In Mechelen en in Turnhout is het afbakeningsproces klaar. In Gent is het nog in volle ontwikkeling. In Sint-Niklaas is het lopende, in Hasselt en Genk is het door de oriëntatiefase. Aan het Albertkanaal is men bezig, de havenafbakeningen moesten versneld gebeuren. Alle planningsprocessen zijn bezig. Het is een vrij complexe aangelegenheid, maar dat is doelbewust gebeurd om van een vergunningsbeleid ad hoc naar een bewuste strategische visie te komen.

Er is een principiële afspraak gemaakt met de administratie ruimtelijke ordening dat, indien er een consensus is over de afbakening van stedelijk gebied, in stedelijke zones versneld woonuitbreidingsgebieden mogen worden aangesneden. De burgemeesters die u en mij bekend zijn, kunnen mij daarover gerust contacteren. Dit is een nadrukkelijk engagement dat ik ben aangegaan.

Aalst is een schitterend voorbeeld waar we snel een aantal hectaren beschikbaar kunnen stellen. Ik ken het cijfer wel niet uit het hoofd, en ik pin mij ook niet vast op een datum.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de informatiecampagne rond zonevreemde gebouwen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de informatiecampagne rond zonevreemde gebouwen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, de problematiek van zonevreemde woningen is brandend actueel. Op het terrein is er heel wat verwarring en ongerustheid bij de eigenaars van die woningen en bedrijven, vooral over de overgangsbepalingen in dit decreet. De Vlaamse regering heeft

op 6 oktober 2000 de afwijkingsregel verlengd tot 1 mei 2005. Die afwijking is noodzakelijk omdat er een discrepantie zou ontstaan tussen de data waarop de plannen moeten worden goedgekeurd, de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen op 18 april 2004 en de gemeentelijke uitvoeringsplannen op 1 mei 2005. Dit standpunt werd onlangs door de Vlaamse regering opnieuw ingenomen en zou in een decreetswijziging resulteren.

U hebt ondertussen ook een mediacampagne gelanceerd om een aantal misverstanden en onduidelijkheden over zonevreemde gebouwen weg te werken. De campagne wordt sinds half maart gevoerd in dagbladen, tijdschriften, op televisie en via folders die bij de gemeentebesturen ter beschikking van de burgers liggen. U hebt ook gezegd dat aan de gemeentebesturen een handleiding zal worden aangeboden om specifieke problemen over zonevreemde gebouwen correct aan te pakken. Dat is allemaal positief.

De christelijke arbeidersbeweging is ook bezig met een informatiecampagne over zonevreemde woningen. In verschillende gemeenten heeft men mij gevraagd om op een neutrale manier, los van de politiek, toelichtingen te komen geven over de wetgeving hierover. Uit de vragen en opmerkingen van de burgers leer ik heel veel. In de folder die u verspreidt staan een aantal dingen die niet correct zijn, die geen decretale basis hebben. U zegt dat tegen 1 mei 2005 alle gemeenten een structuurplan moeten hebben. In de wetgeving staat vandaag alleen een intentie. Een en ander moet nog ingediend worden in het parlement en goedgekeurd worden. Men geeft een informatiecampagne over dingen die vandaag nog niet bestaan. Daardoor geloven de mensen ons niet.

Mijnheer de minister, ik heb ook nog een tweede vaststelling gedaan. In uw informatiecampagne zegt u – uiteraard terecht – dat het vanzelfsprekend gaat over de legaal gebouwde woningen. Het is echter belangrijk dat men met het volgende rekening houdt. Degenen die onder de vorige wetgeving in de problemen zijn gekomen maar nu voldoen aan het huidige decreet, kunnen op een perfecte manier geregulariseerd worden.

Ik moet echter vaststellen dat de administratie op dat vlak bijzonder hardhorig is. Ze houdt zelfs geen rekening met bepaalde engagementen die door ministers in het parlement werden aangegaan. Dossiers die perfect voldoen aan het huidige decreet, worden momenteel nog altijd niet geregulariseerd. Ik kan daar tientallen voorbeelden van geven. Het spreekt voor zich dat de mensen dat niet begrijpen.

Decaluwe

Ook ik begrijp dit niet. Men zou in dit verband zeker wat meer aandacht mogen hebben voor het primaat van de politiek.

Het is uiteraard goed dat er een verfijning van het decreet komt. Over mogelijke aanvullende aanpassingen zullen we het hier nog wel hebben. Mij lijkt het echter logisch dat er eerst een wijziging van het decreet komt. Daarna kunnen er op basis daarvan omzendbrieven worden verstuurd naar de gemeentebesturen en naar de administraties. Daarin kan worden uitgelegd op welke manier een en ander concreet wordt toegepast. Dan pas kan er een algemene informatiecampagne komen. Dat lijkt mij de goede manier van werken. Nu gaat men echter op een omgekeerde manier te werk : men zet een informatiecampagne op het getouw maar tegelijkertijd past men het decreet nog eens aan. De verwarring is dan ook compleet.

Mijnheer de minister, vindt u het opportuun dat in de folders die nu reeds beschikbaar zijn, te lezen staat dat 'ten laatste tegen 1 mei 2005 alle gemeenten een structuurplan voor hun grondgebied opgesteld moeten hebben', zonder dat dit decretaal verankerd is ? Ik heb in dit verband al verwezen naar de problematiek van de planbaten. Is het opportuun om een informatiecampagne te lanceren met onder meer elementen die nog niet in het parlement zijn goedgekeurd ? Wanneer wordt het ontwerp van decreet in het parlement ingediend ? Hoe zal het afgestemd worden op het drukken van nieuwe informatiebrochures voor ambtenaren en gemeentebesturen ? Wie werd belast met de uitwerking van het concept en de realisatie van deze mediacampagne ? Wat is ten slotte de totale kostprijs voor deze mediacampagne ?

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de minister, ik ga vanzelfsprekend akkoord met wat de heer Decaluwe heeft gezegd, maar ik zou er nog een aantal zaken aan willen toevoegen. Toen ik de folder in handen kreeg, had ik de indruk dat het een soort van paniecreactie is op de grote ongerustheid die bij de bevolking heerst. Mijns inziens is het echter een paniecreactie die de bevolking ten onrechte sust. Men doet alsof alles in orde komt, terwijl men goed weet dat een aantal zaken niet in orde zullen komen.

Het stoort me enigszins dat men de hete aardappel probeert door te schuiven naar de gemeentebestuur-

ren. Men stelt immers dat de gemeenten een betere kijk hebben op de lokale situatie en dus voor alle zonevreemde problemen wel een oplossing zullen vinden binnen het kader van het gemeentelijk structuurplan en het gemeentelijk uitvoeringsplan. Men weet echter heel goed dat de reglementering momenteel in volle beweging is en dat we in de komende weken in deze commissie de hele problematiek opnieuw zullen bekijken. Een aantal aanpassingen worden nu al door de regering in het vooruitzicht gesteld. Dit alles staat in schril contrast met de sussende houding die in de folder wordt aangenomen.

Men spreekt over woonkorrels. Ik heb nog geen enkel decreet gelezen waar de term woonkorrel in voorkomt. Dat is eigenlijk een uitvinding van de gemeente Staden. Nu verwijst men te pas en te onpas naar die woonkorrel alsof dat het wondermiddel is om alle zonevreemde problemen op te lossen. Ik heb me laten vertellen dat in de gemeente Staden slechts 10 percent van de zonevreemde gebouwen een oplossing hebben gekregen via de techniek van de woonkorrel.

Dit is dus eigenlijk niet meer dan een zoethoudertje om de bevolking te sussen, terwijl men zeer goed weet dat een aantal problemen helemaal niet zullen worden opgelost. Men draait de bevolking een rad voor de ogen. Het past ook niet dat men in een informatiebrochure van de overheid dingen vermeldt die nog geen decretale, democratische basis hebben. (*Opmerkingen van minister Dirk Van Mechelen*)

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik wil daar toch even op reageren. Mijnheer Kindermans, u stelt dat de overheid de bal doorspeelt aan de gemeenten. Volgens mij is het juist een van de essentiële elementen van het nieuwe decreet dat men de gemeenten meer wil responsabiliseren. Het is niet meer dan normaal dat ze dan zowel de lusten als de lasten daarvan ervaren.

De heer Gerald Kindermans : Ik wil er gewoon op wijzen dat men laat uitschijnen dat de gemeenten alles zullen kunnen oplossen, terwijl zeer goed is geweten dat een aantal van die zonevreemde problemen niet opgelost zullen worden.

Mevrouw Isabel Vertriest : De essentie van het decreet is dat men aan de gemeenten zowel de lusten als de lasten geeft.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw Vertriest, de structuurplanning moet ook nog altijd door de hogere overheid worden goedgekeurd. Als de gemeenten 95 of 100 percent van de zonevreemde woningen via een gemeentelijk structuurplan regulariseren, dan garandeer ik u dat de administratie hier in Brussel daar meer dan de helft van zal weigeren. (*Opmerkingen van minister Dirk Van Mechelen*)

Mijnheer de minister, dat is de realiteit.

Minister Dirk Van Mechelen : Neen, dat is niet de realiteit.

De heer Carl Decaluwe : Dat is wel de realiteit. Ik kan tientallen voorbeelden geven.

Mevrouw Isabel Vertriest : Bij dergelijke grote verandering van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening kan het volgens mij ook niet anders dan dat men gedurende enkele jaren met een zekere chaos zit. Zeker als men van een hoger niveau bevoegdheden doorschuift naar een lager niveau, zal dat aanvankelijk altijd wel voor een zekere onzekerheid of voor bepaalde problemen zorgen. Dat is uiteraard voor iedereen moeilijk, maar het is onvermijdelijk. Bovendien is er een verschil tussen zonevreemdheid en zaken die niet legaal gebeurd zijn.

De heer Carl Decaluwe : Dat weet ik ook wel.

De heer Gerald Kindermans : Deze week hebben we in het dossier van Opgrimbie nog gezien hoe de meerderheid daartegenover staat.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik neem aan dat er nog genoeg mensen zijn die de intellectuele eerlijkheid hebben om de zaken op een serieuze manier op een rijtje te zetten.

Het standpunt dat de Vlaamse regering op 6 oktober 2000 in verband met zonevreemde woningen heeft ingenomen, hield onder meer in dat de afwijkingsregeling van artikel 43, paragraaf 2 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 – het fameuze artikel 166 -, in termijn zou worden verlengd. Dit was een gevolg van het feit dat door een onzorgvuldigheid – namelijk het koppelen aan de publicatie in het Belgisch Staatsblad – deze termijn van de overgangsbepaling komt te vervallen op 17 juni 2004. Ik neem aan dat u de fout daarvoor niet bij mij legt.

De bedoeling van deze verlenging was de einddatum van de afwijkingsregeling af te stemmen op de einddatum waarop de gemeenten volgens artikel 193, paragraaf 3 van het decreet klaar moeten zijn met hun structuurplannen. Het gaat in dit verband om 1 mei 2005 : zijnde vijf jaar na de inwerkingtreding van het decreet van 18 mei 1999. Het is dus niet zo dat – zoals u stelt in de inleiding van uw vraag – er een discrepantie is ontstaan tussen respectievelijk de einddatum voor de ruimtelijke structuurplannen en die voor de ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Uitsluitend voor de opmaak van de ruimtelijke structuurplannen – en zo staat het ook letterlijk in de brochure – is er een einddatum vastgesteld. Die datum is 1 mei 2005, zijnde vijf jaar na de inwerkingtreding van het decreet. Voor alle duidelijkheid : de tekst van de brochure werd opgesteld door de administratie.

Voor de ruimtelijke uitvoeringsplannen is er helemaal – en vanzelfsprekend – geen einddatum bepaald, precies omdat deze uitvoeringsplannen er maar kunnen komen in uitvoering van een goedgekeurd structuurplan. Bovendien worden deze structuurplannen niet allemaal gelijktijdig goedgekeurd en zullen de uitvoeringsplannen al naargelang de prioriteiten van de gemeente in kwestie geleidelijk aan worden opgemaakt. Een einddatum voor de opmaak van uitvoeringsplannen zou dan ook zinloos zijn en aan de filosofie van het decreet voorbijgaan. Ik neem aan dat u daar niet aan twijfelt.

Met de verlenging van de termijn voor de afwijkingsregeling van artikel 43 paragraaf 2 van het bovenvermelde decreet tot 30 april 2005, had de Vlaamse regering de bedoeling een gelijkschakeling te creëren met de einddatum voor de goedkeuring van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Op 30 maart 2001 keurde de Vlaamse regering echter een voorontwerp van decreet goed dat bovenstaand standpunt wijzigt. De wijziging houdt in dat de huidige einddatum van de afwijkingsregeling wordt verschoven naar 1 mei 2006.

De bedoeling van deze verschuiving is de gemeenten die het hardst op tafel kloppen, aan te sporen een ruimtelijk structuurplan en een ruimtelijk uitvoeringsplan zonevreemde woningen te maken. Het ruimtelijk structuurplan moet uiterlijk op 1 mei 2005 klaar zijn. We geven ze nu nog eens een jaar extra tijd om een ruimtelijk uitvoeringsplan zonevreemde woningen te maken. Dat wil zeggen dat als dit decreet wordt goedgekeurd, de Vlaamse overheid aan de gemeenten zegt dat ze nog bijna

Van Mechelen

vijf jaar tijd hebben om de problematiek aan te pakken.

U vroeg mij of ik het opportuun vind dat in de folder die nu reeds beschikbaar is, staat dat alle gemeenten ten laatste op 1 mei 2005 een structuurplan voor hun grondgebied moeten hebben, zonder dat dit reeds decretaal is bepaald. Voor alle duidelijkheid citeer ik artikel 193, paragraaf 3 van het decreet van 18 mei 1999. Deze bepaling werd trouwens niet gewijzigd door het decreet van 26 april 2000. 'Voor het einde van het vierde jaar na de inwerkingtreding van dit decreet stelt de Vlaamse regering vast welke gemeenten niet voldoen aan de voorwaarden uit paragraaf 1.' Deze voorwaarden zijn : beschikken over een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, over een gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, over een conform verklaard plannenregister, over een vastgesteld vergunningsregister en over een register van onbebouwde percelen. Verder lezen we : 'De Vlaamse regering kan op grond van die vaststelling nadere regels vaststellen om te verzekeren dat die gemeenten binnen de termijn van vijf jaar na de inwerkingtreding van dit decreet voldoen aan de voorwaarden vermeld in paragraaf 1.'

In hetzelfde artikel lezen we ook nog het volgende : 'Voor het einde van het vijfde jaar na de inwerkingtreding van dit decreet stelt de Vlaamse regering vast welke gemeenten niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in paragraaf 1. Die vaststelling wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, uiterlijk de laatste dag van de periode van vijf jaar na de inwerkingtreding van dit decreet.' Ten laatste tegen eind april 2005 zullen wij dus in het Belgisch Staatsblad moeten publiceren welke gemeenten niet beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

Verder lezen we : 'Vanaf de datum van die bekendmaking bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad, worden in die gemeenten de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning in eerste aanleg ingediend bij en beslist door de bestendige deputatie van de provincie. In dat geval worden alle taken van de gemeente inzake vergunningverlening overgenomen door de provincie. Tevens worden alle taken van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar overgenomen door de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar. Tegen de beslissingen van de bestendige deputatie inzake de vergunningsaanvragen kan beroep worden ingesteld bij de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering bepaalt de regels voor de indiening en de behandeling van het beroep.'

Hier staat dus dat de gemeenten op 1 mei 2005 moeten beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, zo niet verliezen ze alle bevoegdheden inzake vergunningsbeleid en worden die na de publicatie in het Belgisch Staatsblad overgenomen door de bestendige deputatie. Wat in de folder staat is dus correct.

Mijnheer Decaluwe, in uw tweede vraag vroeg u wanneer het ontwerp van decreet in het parlement wordt ingediend. Op 30 maart 2001 werd het voorontwerp van decreet goedgekeurd door de ministerraad. Het voorontwerp is diezelfde dag nog verzonden naar de SERV en de MINA-raad voor advies. Van zodra de adviezen toekomen, zullen we de nodige aanpassingen doorvoeren en zal het voorontwerp voorlopig worden vastgesteld in de Vlaamse regering. Daarna moet het naar de Raad van State. Vervolgens komt het terug naar de Vlaamse regering en wordt het ingediend in het Vlaams Parlement. Ik heb het voorontwerp bij. Ik zal het aan de secretaris overhandigen, zodat het beschikbaar is voor de commissieleden. Uiteindelijk doet dit voorontwerp van decreet op geen enkele manier afbreuk aan de inhoud van de brochure over zonevreemdheid.

Ik vind dat u de zaak correct hebt beschreven. Een VZW heeft echter een misleidende campagne gevoerd vanuit een totaal ander perspectief. Op die manier kan een tanende vereniging opnieuw tot leven worden gewekt. Daar komt het dus op neer. Die mensen komen op mijn kabinet trouwens nooit meer binnen. Daar wil ik heel duidelijk over zijn. De brochure waar u naar verwijst, is enkel bedoeld om duidelijk te maken dat zonevreemd niet hetzelfde betekent als illegaal. Ze biedt een context waarbinnen wij naar oplossingen zoeken.

Uw derde vraag peilde naar de instantie die wordt belast met de uitwerking van het concept en met de realisatie van deze mediacampagne. De administratie Ruimtelijke Ordening heeft daarvoor een aanbesteding georganiseerd. De uitwerking van het concept en de realisatie van de mediacampagne werd toevertrouwd aan Slangen & Partners, met uitzondering van de handleiding voor de gemeenten die in de loop van april 2001 beschikbaar zal zijn en werd opgemaakt door de administratie, in samenwerking met Jansen en Janssen voor copywriting en met Claes Printing voor het drukwerk.

Mijnheer Kindermans, u moet mij niet overtuigen van het feit dat dit een moeilijke problematiek is.

Van Mechelen

In de handleiding zonevreemde woningen die is geschreven door mijn administratie worden alle mogelijkheden omschreven. Bovendien staan er tekenvoorbeelden in, zodat de planoloog bij het opstellen van een structuurplan en een uitvoeringsplan een draaiboek krijgt aangereikt. Het is een planningselement dat tot stand komt op basis van concepten die we aan het ontwikkelen zijn. De handleiding wordt gedrukt en ik denk dat ze eind deze week beschikbaar is. Dat de gemeenten worden belast met deze taken is een gevolg van de keuze voor subsidiariteit in de ruimtelijke ordening van het parlement op 18 mei 1999. De subsidiariteit in de ruimtelijke ordening houdt in dat alles wat te maken heeft met vergunningsbeleid wegvloeit van de gewestelijke administratie en voor 90 procent wordt overgedragen aan de gemeenten. Ook provincies zullen er een belangrijke rol in spelen. Daarom organiseren we nu gesprekken met gedeputeerden om hen te wijzen op wat hen te wachten staat.

Ik vraag hen ook om na te gaan in welke mate zij een tandje kunnen bijsteken in de problematiek van de zonevreemde woningen. Vlaams-Brabant heeft als provincie bijvoorbeeld een volledige inventaris gemaakt. Die zal binnen veertien dagen klaar zijn. Het is de bedoeling dat die dan onmiddellijk terug ter beschikking wordt gesteld van de gemeenten.

Op de vraag welke middelen voor de mediacampagne werden uitgetrokken, kan ik het volgende antwoorden. De productiekosten van Slangen & Partners voor de campagne zonevreemd – advertenties in oktober 2000 en maart 2001, de folder in maart 2001 en een in mei te verwachten toelichting voor particulieren – zullen worden aangerekend op een vastlegging die gebeurd is op 25 april 2000 ten bedrage van 21.011.456 frank voor de globale overheidsopdracht 'Communicatiestrategie Handhaving Ruimtelijke Ordening' die werd toegewezen aan Slangen & Partners. Er zijn reeds twee campagnes achter de rug of lopend. Er wordt nog een derde campagne inzake het handhavingsbeleid klaargestoomd. Ondertussen wordt de algemene campagne nogmaals hernomen om op het vooropgestelde ritme te kunnen blijven. Het precieze bedrag voor de deelcampagne zonevreemd staat nog niet vast, maar kan geschat worden op 1,5 tot 2 miljoen frank.

Daarnaast zijn er de reservaties voor media-aankopen voor een totaal bedrag van 10.434.177 frank, gespreid over de Vlaamse dagbladers, de regie der

informatieweekbladen en de unie van uitgevers periodieke pers. De kostprijs van de handleiding voor de gemeenten bedraagt 558.023 frank.

Ik kan u ondertussen ook meedelen dat de minister van Financiën zich in de begrotingscontrole akkoord heeft verklaard om de middelen voor overheidscommunicatie in het kader van de ruimtelijke ordening opnieuw substantieel te verhogen zodat we onze inspanningen op dat vlak kunnen voortzetten.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik had liever een omgekeerde beweging gezien, dus eerst een decretale wijziging zodat alles eerst voor enkele jaren vastligt en pas daarna een goede informatiecampagne. Vermits er aanpassingen moeten gebeuren, zal dit alles toch voor een deel een slag in het water zijn.

Er is bovendien nog grote onduidelijkheid over de planbaten. In de folder staan daarover trouwens zaken die decretaal nog hard moeten worden gemaakt.

De communicatie van deze regering loopt bijzonder mank. Her en der worden verklaringen afgelegd en dan weer gecorrigeerd. Het is maar normaal dat de gewone mensen, maar ook de gemeenten, niet meer weten waar ze staan. Dit verwijt is niet enkel aan uw departement gericht : minister Anciaux is daar bij wijze van spreken een nog grotere kei in.

Ik moet helaas vaststellen dat een woord in dit parlement geen woord meer is, zeker niet in de media. Dit is geen persoonlijk verwijt aan u, maar u moet toch begrijpen dat dit verwarring creëert.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik kan u de persnota's laten zien die we verspreid hebben. Is het mijn schuld dat men er niet in slaagt het onderscheid te maken tussen een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en een gemeentelijk uitvoeringsplan voor de zonevreemde woningen ? Het probleem ligt in het feit dat een en ander zo technisch geworden is dat onze algemene journalisten het niet meer begrijpen. Ze weten enkel wat een gewestplan is en wat een BPA inhoudt. Nu moeten we hen een totaal nieuw instrument gaan uitleggen. Er zijn bij mij journalisten geweest aan wie ik drie uur lang alles haarfijn heb moeten uitleggen.

De folder heeft maar één doelstelling : uitleggen dat zonevreemd niet illegaal is en uitleggen hoe die

Van Mechelen

zonevreemdheid zal worden aangepakt. De decreetswijziging heeft in ieder geval geen enkele invloed op de inhoud van de folder.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het grondbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het grondbeleid.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat ik een open deur intrap als ik zeg dat we de laatste tijd steeds meer geconfronteerd worden met de problematiek van de stijgende grondprijzen. Denk maar aan de acties van plaatselijke burgemeesters en actiegroepen om die thematiek aan te kaarten. De grensstreek in het noordoosten van België waar de rijkere Nederlanders zich vrij massaal komen vestigen, is daar een voorbeeld van.

Het is niet mijn bedoeling sloganesk te klinken, maar hieruit blijkt nog maar eens dat de bewegingen op de grondmarkt vooral bepaald worden door de macht van de economisch sterkste. Wie de hoogste prijs neertelt, heeft de eerste keuze. Dit wordt beslecht in het nadeel van de maatschappelijk kwetsbare doelgroepen. Er is dan ook een dringende nood aan sociale correcties in het kader van de grondmarkt om sociale verdringing te voorkomen.

Dit is niet alleen noodzakelijk voor de hierboven vermelde grensstreek, maar ook voor steden en suburbs, waar dit eveneens een acuut probleem is. We denken hier in de eerste plaats aan het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, maar ook in de regio ten zuiden van Leuven. Inwoners van bijvoorbeeld Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert of Huldenberg klampen mij vaak aan met de opmerking dat hun kinderen die willen bouwen, door de hoge grondprijzen verplicht worden naar een andere gemeente of streek te verhuizen.

Het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening reikt een institutioneel en inhoudelijk kader aan voor een grondbeleid. Gezien de problematiek van de grondprijstijging in sommige regio's en de sociale verdringing die hiervan het gevolg is, is het dringend noodzakelijk het aldus door de decreetgever bepaalde instrumentarium te implementeren.

In artikel 61 van het genoemde decreet lezen we dat het grondbeleidsplan uiterlijk binnen twee jaar na de inwerkingtreding van het decreet op de ruimtelijke ordening en na advies van de Vlacoro, door de Vlaamse regering vastgesteld moet worden. Dit grondbeleidsplan heeft tot doel het noodzakelijke grondbeleid vanuit de ruimtelijke ordening te realiseren en te coördineren. Het beoogt de doeltreffendheid, de efficiëntie en de interne samenhang van het grondbeleid van de diverse overheden en openbare instellingen te bevorderen.

Ook in uw beleidsbrief 2000-2001 hebt u gesproken over de opmaak van het grondbeleidsplan. De begroting 2000-2001 voorziet daartoe zelfs in een bedrag van vijf miljoen frank, terwijl artikel 75 van het decreet voorziet in een financiële tegemoetkoming voor de verwerving van onroerende goederen in uitvoering van dat uitvoeringsplan, en dit hetzij door rechtstreekse tussenkomsten, hetzij door waarborgstellingen.

Ondanks het feit dat in het instrument en in middelen voorzien is en ondanks de dringende noodzaak, stellen we vast dat daaromtrent nog niets is gebeurd.

Wat weerhoudt de Vlaamse regering ervan om tot daadwerkelijk samenhangende, concrete initiatieven te komen ? Grondbeleid is toch één van de belangrijke pijlers van de ruimtelijke ordening ? Zonder grondbeleid kan de ordening van de ruimte niet zo snel en concreet worden gerealiseerd. De planningsprocessen, afbakeningsprocessen, en dergelijke meer zijn belangrijk, maar zijn voor ingrepen in de ruimtelijke ordening niet alleen zaligmakend.

Daarom de volgende concrete vragen.

Moet het debat rond het grondbeleidsplan niet dringend worden aangevat ? Er worden immers steeds meer gevallen op het terrein duidelijk waarvoor een grondbeleid een goede oplossing kan bieden. Zoniet, wat ziet de minister dan als mogelijke oplossingen voor de thematiek van de stijgende grondprijzen ? En binnen welke termijn wil de mi-

Laurys

nister dan het grondbeleidsplan en de uitvoering van artikel 75 van het decreet aanvatten ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de minister, ik wil me aansluiten, een en ander relativeren én een oproep doen tot een ernstig grondbeleid.

Ruimtelijke ordening, handhaving en grondbeleid zijn drie aspecten die verder ontwikkeld moeten worden. We moeten die wel gecoördineerd en globaal aanpakken. Het is dan ook belangrijk de timing rond het grondbeleid te behouden en werk te maken van het grondbeleidsplan waarover tijdig in dit parlement een discussie moet worden gevoerd. Ik denk hierbij ook aan de industrieterreinen die eveneens een onderdeel vormen van het grondbeleidsplan. Mijn aandacht gaat daarbij uit naar de zuinigheid van het ruimtegebruik.

Wat de oplopende grondprijzen voor bouwen betreft, moet men weten dat het gaat over gecreëerde schaarste. Uit speculatieve overwegingen werden vaak heel wat gronden opgekocht. Er is een grote kloof tussen wat voorhanden is aan bouwgrond en wat op de markt komt. Dat is natuurlijk een groot probleem. Daarom is er precies een grondbeleid nodig. De meeste behoefteanalyses stellen dat het cijfer van 400.000 woningen dat in het RSV wordt vooropgesteld nooit zal worden gehaald. Men zal nooit zoveel woningen bouwen, gezien de snelheid waarmee dit nu wordt ingevuld. Er is vroeger een explosie geweest inzake het bouwen van nieuwe huizen en villa's op het platteland. Ook in de randgemeenten staan villa's steeds meer te huur, terwijl men vroeger bijna altijd was aangewezen op nieuwbouw. De noodzaak om te bouwen is dus afgenomen. Dat blijkt uit de cijfers van de bouwmarkt.

Wel is het zo dat er knelpunten bestaan in bepaalde gebieden en voor bepaalde mensen. Vaak stelt men dat er dan maar meer grond moet komen. Het is belangrijk tussenbeide te komen voor bepaalde groepen en bepaalde delen van Vlaanderen. Men kan dus pleiten voor een grondfonds, dat de overheid in staat stelt in te grijpen. Het grondbeleid is een belangrijk element.

Het probleem van de prijs van de bouwgronden rijst ook omdat de kavels vaak zeer groot zijn. Ik heb hier enkele cijfers. Als men binnen Europa de grootte van de bouw bekijkt, dan bedraagt die bij ons 131 vierkante meter per huishouden. In Duits-

land en Spanje bedraagt die 90 vierkante meter. We bouwen ook enorm groot.

De heer Carl Decaluwe : We gaat toch niet evolueren naar Nederlandse toestanden ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Dat zeg ik niet, maar we moeten ook dat element mee in overweging nemen. In Duitsland zou dit voor veel minder problemen zorgen, omdat daar veel meer ruimte is. Wij hebben die ruimte echter niet. De grootte van de kavels maakt dat alleen rijke mensen ze kunnen kopen. Mocht men kleinere kavels aanbieden, dan zouden ook minder gegoede mensen die kunnen kopen. We moeten met al die elementen rekening houden.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik wil nog even inspelen op het betoog van mevrouw Vertriest. We hebben in de commissie voor Huisvesting een voorstel van resolutie ingediend inzake betaalbaar wonen. Toen is voorgesteld hier een gemeenschappelijke commissievergadering over te organiseren. Ik weet dat het Bureau die vraag toen heeft afgewezen, maar deze discussie bewijst eens te meer dat het nuttig zou zijn dit te doen. Er is een hoorzitting geweest. Op dit ogenblik worden de resultaten ervan nog besproken.

Dan had ik nog een andere opmerking. Mijnheer de minister, u zou hebben deelgenomen aan het televisieprogramma Verenigde Straten over deze problematiek. U zou daar hebben gezegd dat die beschikbare gronden geen probleem vormen, daar er voldoende panden zijn. Waar berust die stelling op ? Er is inderdaad een studie die de woonuitbreidingsgebieden in kaart brengt : dan gaat het niet alleen over de vraag waar ze liggen, maar ook wie er de eigenaar van is. Dat is natuurlijk heel belangrijk. Sommige kavels zullen niet worden verkocht. Minister Sauwens zou hebben verklaard dat die studie alleen klaar is voor de provincie Antwerpen. Hoe ver staat het daarmee ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, eerst wil ik duidelijk stellen dat de problematiek van de stijgende grondprijzen niet enkel op te lossen is via de ruimtelijke ordening. Wat dat betreft sluit ik me aan bij mevrouw Vertriest. Ik denk dat we ons er allemaal bewust van zijn dat ruimtelijke ordening terzake deels het lijdend voorwerp is.

Van Mechelen

Als het Bureau een verzoek voor een gezamenlijke commissievergadering heeft geweigerd, dan is dat jammer. Een afstemming tussen de diverse beleidsdomeinen en vooral tussen de beleidsinstrumenten is noodzakelijk. Dan gaat het onder meer over huisvesting, fiscaliteit en ruimtelijke ordening. Stellen dat we tot nu toe nog nergens staan is echter niet correct. Ik som dus een aantal initiatieven op.

Inzake het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden is de werkwijze als volgt. Via de gemeentelijke woningbehoeftestudies en de opmaak van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen kunnen gemeenten vandaag onderzoeken hoeveel bijkomende ruimte ze nodig hebben voor nieuwe huisvestingsprojecten. Daarbij kunnen ze voorstellen doen voor het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden om in te spelen op sociale behoeften. Zo kunnen ze bijvoorbeeld een correctie op de woningmarkt doorvoeren. Het spreekt voor zich dat kerngerichte projecten daarbij vanuit het perspectief van de ruimtelijke ordening voorop staan.

Dat was een van de problemen met de Kempische voorstellen. Er waren dertien of veertien woonuitbreidingsgebieden. Men stelde voor het meest perifere gebied ervan versneld te ontwikkelen, terwijl een aantal gebieden min of meer midden in het centrum lagen. Om die reden heeft de administratie dat negatief beoordeeld. Uit de balans bleek dat het beschikbare aantal onbebouwde percelen zeer groot was.

De vraag rijst hoe we die percelen sneller op de markt krijgen. Een van de goede voorbeelden is de sociale verkaveling in Merksplas, waarover in de pers zoveel te doen was omdat de mensen de nacht voor de inschrijving waren gaan kamperen voor het kantoor. Eigenlijk was dat niet nodig : vier weken later waren er nog percelen beschikbaar. Ik hoop dus dat die mensen hun burens hebben leren kennen tijdens dat nachtelijke kamperen. (*Gelach*)

Maar goed : het feit dat vier weken later het laatste perceel nog steeds niet was toegewezen is dan niet meer in de media gekomen.

De provincies zijn voor het ogenblik bezig met het opmaken van de provinciale structuurplannen. De provincie Antwerpen heeft dat reeds gedaan. Haar plan ligt nu bij de administratie ter goedkeuring. In dat plan wordt aangegeven welke woonkernen een extra aanbod aan bouw mogelijkheden kunnen bieden.

Gedurende twee à drie jaar is er een serieuze flessenhals geweest. Dat voelen we nu, maar ik denk dat met de processen die nu op gang zijn gekomen in Aalst, Kortrijk en Sint-Niklaas, in de stedelijke gebieden letterlijk honderden hectaren zullen vrijkomen.

In het plan van Antwerpen wordt er expliciet aandacht besteed aan de middengroepen. Dat zijn de groepen die net buiten de inkomensgrenzen vallen om in aanmerking te komen voor sociale huisvesting. Ook de problemen in verband met de grensstreek met Nederland, de rand rond Antwerpen en de vlucht uit de stad naar gemeenten als Wilrijk en Aartselaar komen aan bod. Men duidt bovendien enkele woonkernen aan die zullen worden versterkt. Het gericht aansnijden van woonuitbreidingsgebieden past in de doelstellingen van het RSV.

Mijnheer Laurys, u vroeg mij waar die cijfers in Verenigde Straten vandaan kwamen. Die waren de dag van de opnames zeer recent. De studie 'Inventarisatie realisatiegraad woonuitbreidingsgebieden' is klaar en ik zou voorstellen dat men deze studie hier eens komt toelichten, zodat we er een duidelijk beeld van krijgen. Ik geef een cijfervoorbeeld om u een idee te geven waar het zoal om gaat. Aan de hand van luchtfoto's uit 1995 heeft men de bebouwde oppervlakte van de woonuitbreidingsgebieden in dat jaar gecontroleerd. Het ging om 12.268 hectare. De bebouwde oppervlakte in 2000 was 13.085 hectare. Dat wil zeggen dat in de periode van 1995 tot 2000 1817 hectare woonuitbreidingsgebied in Vlaanderen is bebouwd. Men moet dus zeker niet doen alsof er niets meer is gebeurd. Er is immers een aangroei van 7 procent geweest.

Als men die 13.085 hectare plaatst tegenover de totale oppervlakte aan woonuitbreidingsgebieden, zien we dat die oppervlakte volgens de gewestplannen 29.423 hectare bedraagt. In Vlaanderen is dus 44 procent van de beschikbare woonuitbreidingsgebieden bebouwd. Hoe komt men dan aan de statement dat er genoeg grond beschikbaar is ? Op dit ogenblik zijn er 3497 hectare niet bebouwde, ontsloten woonuitbreidingsgebieden aanwezig in Vlaanderen. 2406 hectare aan woonuitbreidingsgebied is wettelijk geregeld met een BPA. Alles is hiervoor dus in orde.

We praten hier dus over gigantische oppervlakten. Als we dan nagaan welke oppervlakte eigendom is van de socialehuisvestingsmaatschappijen en welke privé-eigendom, komt men tot de vaststelling dat tienduizenden wooneenheden morgen gerealiseerd

Van Mechelen

zouden kunnen worden, als men gewoon gebruik zou maken van het kader.

Men heeft ook een provinciale opdeling gemaakt. Er werd een studie uitgevoerd door het research and developmentteam van de KU Leuven, samen met de administratie Ruimtelijke Planning. Het is echt een schitterende studie, die op korte termijn eens in het Vlaams Parlement besproken zou moeten worden. Ze kan dan misschien de aanzet zijn voor een meer fundamenteel debat.

Een tweede optie is de screening van de eigendommen van de huisvestingsmaatschappijen. Dit verklaart misschien de begripsverwarring bij minister Sauwens. Essentieel voor het voeren van een grondbeleid is dat we ook de bestaande gronden op de markt brengen die momenteel eigendom zijn van de respectieve overheden, maar ook van intercommunales, OCMW's, kerkfabrieken en sociale huisvestingsmaatschappijen. Het Antwerpse OCMW verkoopt zijn gronden om den brode. Er zijn echter ook elders heel veel gronden in handen van OCMW's. Zo ontdekte ik dat het OCMW van mijn gemeente een hele reeks gronden liggen heeft waar niks mee gebeurt. We moeten die gronden op de markt brengen en het geld liefst ook nog zinvol gebruiken. Ook daar is het dus essentieel dat de overheid in eigen boezem kijkt, en nagaat wat eigendom is van de intercommunales, de OCMW's en de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Over de huisvestingsmaatschappijen heeft de Vlaamse regering in 1997 beslist die globaal te screenen voor heel Vlaanderen, om na te gaan welke gronden het best worden aangewend voor het voeren van een sociaal woonbeleid. Ook de ruimtelijke afweging – dat is een toets aan de principes van het RSV – wordt daarbij ingebracht. Deze opdracht wordt zowel door mezelf vanuit Ruimtelijke Ordening als door minister Sauwens vanuit het domein Huisvesting opgevolgd. Het is trouwens dezelfde administratie die dat uitvoert, namelijk Arohm. In het verleden werden door minister Baldewijns ook al een aantal overgangsmaatregelen uitgewerkt om projecten in de sociale sector versneld mogelijk te maken in woonuitbreidingsgebieden. Ook daar is dus een normering voor.

Ik denk dat Antwerpen klaar is, en dat de rest wel volgt. Ik heb die cijfers van de inventarisiestudie pas sinds drie weken. Het probleem in Vlaanderen was dat er geen cijfers waren. Hoe kan men dan in godsnaam een beleid voeren ?

Een derde optie zijn bestaande acties in het kader van het grond- en pandenbeleid. In het kader van het grond- en pandenbeleid wordt voorzien in tegemoetkomingen voor de verwerving van onroerende goederen met het oog op de realisatie van strategische projecten. Ze spelen vooral in op de herwaardering van de stedelijke openbare ruimte. Er werden trouwens al een groot aantal van die projecten goedgekeurd.

Er worden ook tegemoetkomingen vastgelegd voor stedelijke herverkavelingsprojecten. Herverkaveling is een relevant grondbeleidsinstrument in het kader van BPA's waarvan de realisatie moeilijk is omwille van de kavelstructuur. Ook dat ondersteunen wij dus.

In het teken van het sociaal grondbeleid, kunnen gemeenten, de VHM, de SHM, Vlabinvest en de vereniging van gemeenten een premie aanvragen voor een tussenkomst in de totale grondkosten van de sociale verkavelingen. Sinds 1996 werd reeds 270 miljoen frank aan subsidies toegekend aan dergelijke projecten. Voor voorbeelden van dergelijke projecten verwijs ik naar de brochure 'Grond- en pandenbeleid in het raam van de ruimtelijke planning'. De brochure verscheen in 1998 en wordt momenteel herwerkt. Er is dus heel wat bezig. Ik verwijs bovendien naar het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, want dat voorziet in nogal wat instrumenten voor de gemeenten en werd bijgesteld op 26 april.

U stelt dat voor de inventarisatie van onbebouwde percelen registratie noodzakelijk is ten behoeve van een grondbeleid. De gemeenten spelen daarbij een essentiële rol. Het parlement heeft dit zo beslist. De bepaling is opgenomen in het decreet van mei 1999 en staat in artikel 62. Het is een opdracht in het kader van het grondbeleidsplan. Op dit ogenblik hebben honderd gemeenten de inventaris gemaakt. Een gemeente op drie is dus klaar.

Op basis van de gegevens van de honderd gemeenten kan ik u reeds medelen dat blijkt dat enkel in goedgekeurde kavelingen 50.000 beschikbare percelen zijn. Als deze gegevens worden geëxtrapolerd, blijkt dat er nog meer dan 100.000 bouwka- vels in Vlaanderen liggen. We zullen voor de honderd gemeenten waarvan we weten waar de beschikbare kavels liggen een systeem en methodologie uitwerken. Met respect voor de privacy, willen we onderzoeken wie de eigenaars zijn van die percelen. Niet iedereen heeft dit nieuws in dank afgenomen. Via een kruispuntbanksysteem willen we onderzoeken of bepaalde eigenaars meer dan 10 percent van de beschikbare percelen bezitten. Een-

Van Mechelen

maal we weten wie over dergelijk percentage percelen beschikt, wil ik dit debat opnieuw voeren. Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat wel gronden beschikbaar zijn. Uit de extrapolatie van de gegevens over de woonuitbreidingsgebieden met een BPA, blijkt dat morgen al kan worden gestart met de bouw van 35.000 woningen. Tel daarbij de goedgekeurde verkavelingen op, en we praten over bijna 150.000 potentiële bouwpercelen. Het gaat toch niet op om woonuitbreidingsgebieden te blijven aansnijden zonder eerst een grondige studie uit te voeren !

Voor onteigeningen en voor het voorkooprecht verwijs ik naar de artikels 63 en 69 van het decreet. Heel wat middelen zijn decretaal beschikbaar. Ik verwijs ook naar de mogelijkheid waarover de gemeenten beschikken om een gedifferentieerde belasting te heffen op onbebouwde percelen. We hebben het decreet daartoe substantieel gewijzigd in april. De gemeenten kunnen rekening houden met de ligging in de periferie of niet, en ze kunnen zelfs belastingen heffen op bedrijven.

De uitvoeringsbesluiten zijn goedgekeurd en de subsidies zijn reeds geregeld. Ze zijn verschenen in het Belgisch Staatsblad van 30 november 2000 en staan ook op de website www.vlaanderen.be. We zijn met andere woorden goed op schema.

Ik kan ook verwijzen naar een aantal sectorale initiatieven zoals Vlabinvest, bouw- en vernieuwingspremies, SIF, enzovoort. Ik zal niet het hele lijstje aflezen, maar wil in feite zeggen dat op het vlak van grondbeleid heel wat gebeurt. Ik maak me enkel zorgen over de timing van het grondbeleidsplan. Artikel 62 van het decreet bepaalt dat dit klaar moet zijn binnen de twee jaar na het in werking treden van het decreet. Ik heb grote bedenkingen of de timing die in het decreet werd vastgelegd wel steeds aan te houden is. Toen ik de administratie vroeg hoever het ermee stond, slaakte het personeel een hele diepe zucht.

Ik heb de administratie nu om een stappenplan gevraagd. Als het klaar is, zal ik het u voorleggen. Ik deel uw mening dat het grondbeleidsplan er moet komen omdat het een van de drie pijlers vormt. Aan de hand van de bestaande middelen en studies beginnen we echt een goed zicht op de zaak te krijgen. Binnenkort zal ook minister Sauwens klaar zijn met zijn studie over de socialehuisvestingsmaatschappij. Als ook onze studie af is, kunnen we – wellicht in het najaar – een grondige debat voeren.

De heer Van Looy en ik zijn ons goed bewust van de Nederlandse problemen. We wonen immers in de regio. In de rand van Nederlandse steden wordt 1 miljoen gulden gevraagd voor een perceel van 1.000 vierkante meter. Het is niet meer dan logisch dat de Nederlanders massaal de grens oversteken. De burgemeester van Ravels stelde dat hij meer grond nodig heeft omdat de Nederlanders komen, maar ook de eigen mensen een huis willen bouwen. Ik weet niet of dit de juiste houding is. Of we het willen of niet, er is een prijscorrectie bezig. Wij vormen een eiland tussen Nederland, Duitsland en Frankrijk. In vergelijking met de rest van Europa zijn de prijzen bij ons relatief laag. Ik vind het verschrikkelijk om dit te moeten zeggen, maar het is zo, ook al blijven de prijzen in de ogen van Vlamingen enorm hoog. Ook vraag ik me soms af hoe mensen van 20 jaar aan de bouw van een huis kunnen beginnen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, ik stel nogmaals vast dat het grondbeleidsplan absoluut noodzakelijk is, al was het maar om tegemoet te kunnen komen aan een aantal doelgroepen. Omwille van de hoge kostprijs blijft de tegemoetkoming nodig, ook indien er voldoende kavels beschikbaar blijken te zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.46 uur.*
